

Uzņēmēju nozīmīgā loma atbalsta sniegšanā cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem

Janvāra otrajā pusē Cēsu novada pašvaldības aģentūras “Sociālais dienests” speciālisti devās pieredzes braucienā uz Cēsu sadraudzības pilsētu Ahimu (Achim) Vācijā, lai iepazītos ar Vācijas pieredzi pakalpojumu nodrošināšanā pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem (GRT).

Vizītes mērķis bija iegūt jaunas idejas un gūt praktisku pieredzi ikdienas darbam ar pilngadīgām personām ar GRT, to veiksmīgāku iekļaušanu sabiedrībā, motivēšanu un atbalstu ikdienā, sākot ar kopēju mērķu noteikšanu līdz pat iekļaujošām brīvā laika aktivitātēm pilsētā un patstāvīgu algotu darbu, lai palīdzētu cilvēkiem ar GRT iekļauties sabiedrībā, pašiem spēt nopelnīt iztikai, nevis tos nošķirt no sabiedrības, ievietojot institūcijās.

Vizītes laikā Sociālā dienesta pārstāvji apmeklēja vienu no organizācijas “Waldheim” sociālajiem centriem, kas atbalsta personas ar GRT, apskatīja grupu mājas un sadzīvi tajās, dienas aprūpes centru, specializētās darbnīcas un tajās notiekošo ikdienas darbu, bez tam tika organizēta kafejnīcas “Cluverhaus” jeb “Kūkotava” apmeklējums, kurā ikdienā strādā personas ar garīga rakstura traucējumiem cep kūkas un apkalpo

klientus, kā arī notika iepazīšanās ar organizācijas "Lebenshilfe" darbu, kuras mērķis ir attīstīt šo personu prasmes, lai tās var dzīvot iekļaujošā sabiedrībā, kopā pavadīt brīvo laiku un būt līdzvērtīgiem sabiedrības locekļiem.

Vācijā pakalpojuma nodrošināšanai, lai personas justos kā pilntiesīgi sabiedrības locekļi un aizvadītu dzīvi tā, kā to dara pārējie cilvēki, ļoti liels uzsvars tiek likts uz uzņēmēju iesaisti personu attīstības veicināšanā. Arī personas ar GRT var palīdzēt kādā no preces/produkta ražošanas posmiem.

Apmeklējot Ahimas "Waldheim" darbnīcu tajā varēja vērot, kā notiek putnu barības iesaiņošanas process, kurā ir iesaistīti aptuveni 8 cilvēki ar invaliditāti, un katrs no tiem veic noteiktu darbu. Tāpat bija iespēja apskatīt, kā tiek iepakotas medus burkas, locītas kafijas kārbīņas, izgatavotas pat mēbeles no koka un nodrošināti vēl daudz citi darbi. Katram iesaistītajam bija atrasts tieši viņa spēkiem un prasmēm atbilstošs darbiņš un katrs to var veikt sev piemērotā tempā, šādi šiem cilvēkiem ir iespēja būt noderīgiem visas valsts ekonomikas attīstībā, saņemot arī sev atalgojumu.

Sociālā dienesta direktore Iveta Sietiņšone atzīst, ka tomēr pastāv diezgan liela atšķirība starp abām valstīm šo personu iekļaušanā sabiedrībā, bet ir pārliecināta, ka ar katru gadu šī atšķirība mazināsies. Mums vēl jāmacās kļūt pieņemošākiem un jāsaprot, ka šie cilvēki ir tāda pati daļa no sabiedrības un viņiem ir tiesības gan strādāt, gan dzīvot ārpus institūcijām. Ļoti iepriecināja vācu uzņēmēju spēja ticēt šo cilvēku spējām un viņu iesaiste ražošanā.

Atbalsta nodaļas pilngadīgām personām vadītāja Inga Kārklīņa uzskata, ka Latvijas sabiedrībai ir jākļūst izglītotākai un pieņemošākai personu ar īpašām vajadzībām iekļaušanai sabiedrībā. Pieredzes apmaiņas laikā varēja redzēt cik cieši strādā izglītības, sociālais, nevalstisko organizāciju un uzņēmējdarbības sektors, lai kopīgi domātu, plānotu un risinātu personu ar garīga rakstura traucējumiem kvalitatīvu un pilnvērtīgu dzīvi. Pozitīvi vērtējams tas, kā Ahimas pilsētā tiek domāts par jauniešu ar garīga rakstura traucējumiem profesionālo ievirzi, lai katrs nākotnē atrastu sev piemērotu nodarbošanos, ar ko nopelnītu sev iztiku. Un protams aktīvie uzņēmēji, kas dod darbu un pasūtījumus, ko personas ar GRT apzinīgi izpilda specializētajās darbnīcās".

"Plānojam, ka arī Cēsu novadā varētu izdoties veiksmīga sadarbība ar uzņēmējiem pakalpojuma nodrošināšanā personām ar garīga rakstura traucējumiem, un, kas zina, varbūt pat nākotnē tas varētu būt viens no Latvijas veiksmes stātiem" uzsver Sociālā dienesta projektu vadītāja Vita Plešvenika.